

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265
Fax
(0320)-265260
E-mail
provincie@Flevoland.nl
Website
www.flevoland.nl

Windkoepel Groen

Ketelweg 16
8251 PR DRONTEN

Verzenddatum
17 november 2020

Bijlagen

Uw kenmerk

Ons kenmerk
2698375

Onderwerp

Wet natuurbescherming: goedkeuring plan van aanpak realisatie
vleermuishotels windplan Groen

Geachte heer,

Op 29 oktober 2020 hebben we een plan van aanpak ontvangen, conform voorschrift 17 van de ontheffing, met betrekking tot het plaatsen van 2 vleermuishotels in het plangebied van Windplan Groen.

Er worden 2 ECOLUMN's geplaatst op ca 10 m van de bosrand, een op een locatie bij Dronten en een op een locatie bij Biddinghuizen. De ECOLUMN is een stalen constructie waar omheen houten voorzieningen worden gebouwd tot ca. 5,5 meter hoogte. De ECOLUMN kan opgebouwd worden uit verschillende elementen voor verschillende soorten. In de ECOLUMN's zal ruimte zijn voor gebouw- en boombewonende vleermuizen. Daarnaast is er ruimte voor andere diersoorten. Het bovenste deel wordt geschikt gemaakt voor de torenvalk en het onderste deel als verblijfplaats voor marterachtigen. Het plan van aanpak is hierbij goedgekeurd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris, de voorzitter,

drs. D.J. Tijn

L. Verbeek

Notitie Plan van Aanpak Vleermuishotels Flevopolder

Datum: 29 oktober 2020
Rapportnummer: FNCRP20200111
Auteur(s):
In opdracht van:

Inleiding

Eind september 2020 heeft mevrouw contact met ons opgenomen in verband met het project Windplan Groen in de Flevopolder. In de verkregen ontheffing Wet natuurbescherming heeft de provincie Flevoland namelijk een voorwaarde opgenomen voor het realiseren van twee vleermuishotels. Allereerst ben ik met in overleg gegaan om alle verschillende mogelijkheden te bespreken. Vervolgens is mijn collega met mevrouw ter plaatse gaan kijken om geschikt locaties aan te wijzen. Al deze informatie heb ik tot slot verwerkt in het voorliggende document zodat duidelijk is waarom en op welke manier invulling gegeven wordt aan de vleermuishotels.

In de voorliggende notitie geef ik eerst aan welke randvoorwaarden er zijn vanuit de opdrachtgever en het bevoegd gezag. Vervolgens ga ik in op de beoogde soorten en locaties. De randvoorwaarden, soorten en locaties resulteren uiteindelijk in een voorstel dat ik nader toelicht. Tot slot sluit het document af met een korte toelichting op de onderwerpen monitoring en planning.

Eisen en wensen opdrachtgever en bevoegd gezag

Het bevoegd gezag heeft door middel van een voorwaarde in de ontheffing Wet natuurbescherming beschreven dat er twee vleermuishotels gerealiseerd moeten worden. Deze voorwaarde is gebaseerd op de door consult voorgestelde maatregel, nl:

Verder is algemeen bekend dat door de verdergaande energie-isolatie van gebouwen verblijfplaatsen van vleermuizen onder druk staan. De initiatiefnemers menen om die reden dat een positieve impuls aan vleermuispopulatie kan worden gegeven door het bieden van geschikte verblijfplaatsen. Op twee locaties in het plangebied worden om die reden zogenaamde 'vleermuishotels' gerealiseerd. Dit betreffen kleine bouwwerken die zijn aangepast op de eisen die vleermuizen stellen aan verblijfplaatsen (zoals toegankelijkheid, licht). De vleermuishotels zijn voorzien op de gronden van initiatiefnemers op een afstand van circa 10 m van de bosrand, zie ook de figuur hierna. Realisatie vindt plaats parallel aan de start van de bouw van het windpark en is onder voorbehoud van het verkrijgen van planologische goedkeuring en een omgevingsvergunning bouw (aanvraag 2020). Het definitieve ontwerp inclusief maatvoering van de hotels wordt ter informatie aan u toegezonden voorafgaand aan de realisatie.

In het overleg met zijn de volgende aanvullende eisen gesteld:

- De voorzieningen moeten functioneel zijn,
- De levensduur moet minimaal gelijk zijn aan de periode dat het windpark in functie is (\pm 25 jaar);
- Bij voorkeur moeten de voorzieningen verblijfplaatsen bieden aan soorten die negatieve effecten van de windmolens ervaren;
- Qua budget is er geen bedrag genoemd, maar de kosten moeten niet hoger zijn dan strikt noodzakelijk om een functioneel object te creëren.

Soorten

Het is evident dat het creëren van extra verblijfplaatsen niet het aantal vleermuisslachtoffers door windmolens zal verminderen. Echter, de maatregelen kunnen wel bijdragen aan een verbetering van de populaties vleermuizen in de wijde omtrek. Uit onderzoek van is gebleken dat de meeste slachtoffers uit drie soorten bestaan, namelijk de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de rosse vleermuis. De gewone dwergvleermuis is een soort die hoofdzakelijk in gebouwen verblijft, de rosse vleermuis is daarentegen in Nederland vrijwel uitsluitend een boombewonende soort en de ruige dwergvleermuis komt zowel in gebouwen als bomen voor. Alle drie de soorten maken veelvuldig gebruik van door mensen gecreëerde voorzieningen. Bij het voorstel voor een vleermuishotel zijn deze soorten en hun eisen meegenomen.

Locaties

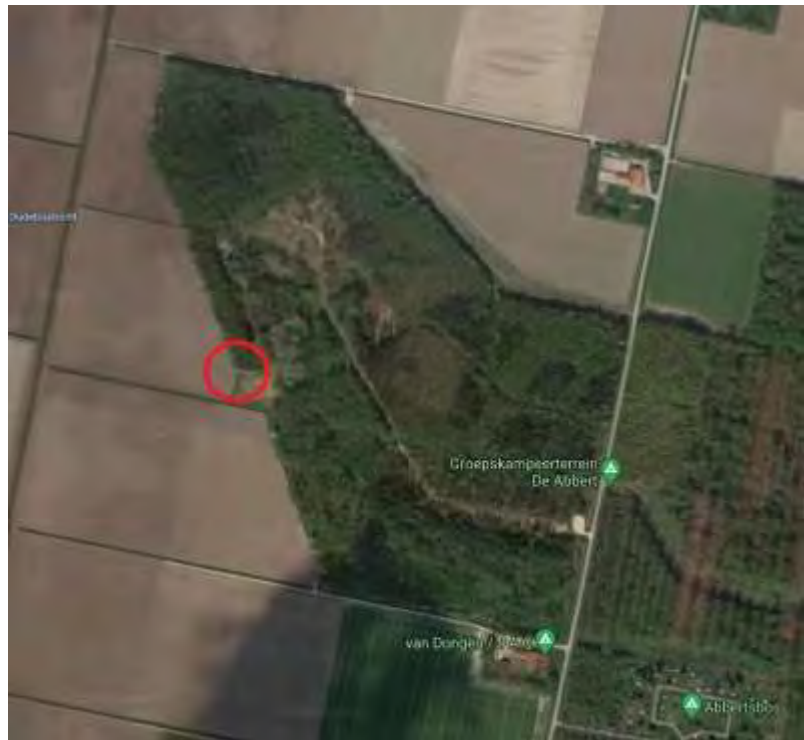
Er zijn twee locaties geselecteerd waar de vleermuishotels gerealiseerd dienen te worden.

Figuur 1 Locaties waar de vleermuishotels gerealiseerd worden (gele pin)

Locatie Dronten

De locatie Dronten is de noordelijke locatie. Deze ligt op de grens van bos en agrarisch land. In de nabije toekomst wordt het omliggende agrarische land ingericht als een kruidenrijk en faunairijk perceel met daarbij een extensief beheerde fruitbomengaard. Op dit moment is de locatie door de ligging al interessant voor vleermuizen, maar in de toekomst zal deze locatie door de natuurontwikkeling alleen maar meer aantrekkelijk worden. De ligging maakt het voor de realisatie van een vleermuishotel wel uitdagender. Het terrein is afgelegen en ruig en dus lastig bereikbaar.

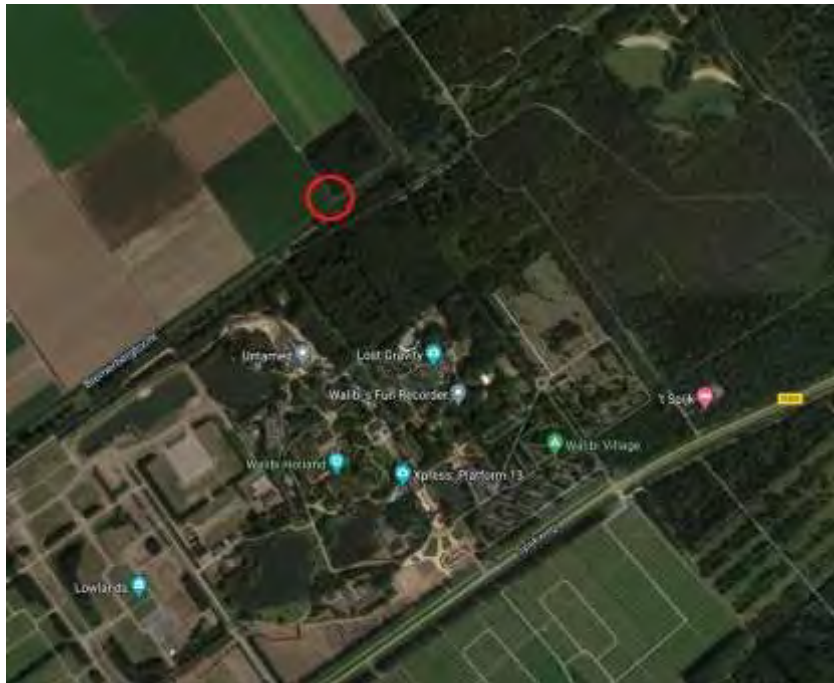
Figuur 2 Luchtfoto plangebied met locatie vleermuishotel weergegeven met rode cirkel

Figuur 3 Locatie voor vleermuishotel langs de bosrand

Locatie Biddinghuizen

De tweede locatie bevindt zich nabij pretpark Walibi. Ook hier wordt de vleermuistoren voorzien op de rand van bos en agrarisch land. De inrichting van pretpark Walibi is totaal afwijkend van de omgeving, maar biedt daardoor juist een grotere variatie. Het terrein kenmerkt zich door een parkachtige inrichting met o.a. vijverpartijen, solitaire bomen en bloeiende borders. Het is niet te verwachten dat de vleermuizen hinder zullen ondervinden van de activiteiten van het pretpark. Vleermuizen zijn vooral gevoelig voor geluiden met een hoge frequentie. Bovendien is de beoogde locatie door middel van een bosperceel afgezonderd van het Walibiterrein.

Figuur 4 Luchtfoto plangebied met locatie vleermuishotel weergegeven met rode cirkel

Figuur 5 Locatie voor vleermuistoren

Voorstel

Op basis van de eisen van de provincie, initiatiefnemer, van de drie beoogde soorten en de gekozen locaties is een afweging gemaakt welk type voorziening het beste zal passen.

De afweging heeft vooral plaatsgevonden tussen het toepassen van 1 gemetselde toren of 2 ECOLumns. Het voordeel van een gemetselde toren is de lange levensduur. In principe kan een gemetseld object namelijk meer dan 100 jaar meegaan. Een gemetselde toren is groter van formaat dan een ECOLumn en heeft daardoor in omvang meer verblijfplaatsen. Echter zijn er ook nadelen bij een gemetselde toren. De kosten voor een gemetselde toren zijn een stuk hoger. Dit komt onder andere doordat de beoogde locaties lastig te bereiken zijn en hierdoor speciaal materieel ingezet moet worden. Ook is het toepassen van verblijfplaatsen voor strikt boombewonende soorten lastiger.

De ECOLumn is een ander concept wat bij dit project toegepast kan worden. Dit is een stalen constructie waar omheen houten voorzieningen worden gebouwd tot ca. 5,5 meter hoogte. Dit gebeurt in een werkplaats en deze wordt dan in zijn geheel geplaatst op de locatie. De ECOLumn kan opgebouwd worden uit verschillende elementen voor verschillende soorten. Zo kunnen er naast verblijfplaatsen voor vleermuizen ook verblijfplaatsen voor andere soorten worden aangeboden, zoals onder andere ooievaar, torenvalk, zangvogels, kleine

marterachtigen en insecten.

Figuur 6 EColumn nabij begraafplaats Heemskerk

Voor dit specifieke project stellen we voor twee torens op te bouwen uit 4 elementen voor vleermuizen. Twee vleermuis-elementen hebben een hoogte van ca. 1,5 meter bedoeld voor de gebouwbewonende soorten. De andere twee hebben een hoogte van ca. 75 cm voor de boombewonende soorten. De indeling van de elementen wordt bepaald aan de hand van de gewenste soorten. Voor soorten die graag in nauwe ruimtes zitten (zoals gewone dwergvleermuis) bestaan de elementen uit 5 lagen, waarvan de middelste laag voorzien is van isolatie om ook in warme en koude perioden meer variatie aan te bieden. Voor soorten die van ruimere verblijven houden (zoals rosse vleermuis) bestaat het element uit 3 lagen, waarvan de middelste weer voorzien van isolatiemateriaal.

De EColumn is op deze manier geschikt voor gewone dwergvleermuis (zomer-, kraam-, paarverblijf, maar ook bij milde winters), ruige dwergvleermuis (zomer-, paarverblijf en ook bij milde winters), rosse vleermuis (jaarrond), watervleermuis (zomer- en paarverblijf) en meervleermuis (zomer- en paarverblijf).

Figuur 7 Wethouder Heemskerk bij onthulling EColumn

Het exterieur van de EColumn bestaat uit hydro-thermisch verduurzaamd hout en gaat onbehandeld tot 50 jaar mee. De EColumn is daarmee een kruising tussen een vleermuistoren en een paalkast. Het is een betaalbare oplossing die voor veel soorten (niet alleen vleermuizen) een meerwaarde kan bieden. Het toepassen van twee EColumns heeft daarom een grotere toegevoegde waarde aan de omgeving dan het plaatsen van één gemetselde toren.

Na overleg met de Provincie Flevoland worden aan de twee EColumns ook verblijfplaatsmogelijkheden voor kleine marterachtigen en torenvalk toegevoegd. De torenvalkkast zal terug te vinden zijn in de bovenste laag van de toren en de marterbox zal terug te vinden zijn in de onderste laag van de toren.

Monitoring

Om het gebruik van de EColumns door vleermuizen te kunnen volgen zal monitoring uitgevoerd worden. De exacte monitoringmethode en inspanning moet nog nader bepaald worden. Wellicht dat de monitoring van de EColumns gecombineerd kan worden met de ecologische monitoring van de windmolens.

Planning

De EColumns zullen gerealiseerd zijn voordat de nieuwe windmolens van Windplan Groen in gebruik gaan. Wanneer de twee EColumns precies geplaatst gaan worden is nog niet bekend. De precieze plaatsing zal plaatsvinden wanneer de grond het droogst is en de locaties het best te bereiken zijn. Wanneer bekend is wanneer de EColumns geplaatst worden zal de provincie op de hoogte gebracht worden via het e-mail adres: wetnatuurbescherming@flevoland.nl.